

ПРОТОКОЛ ПРОТИВ КРИУМЧАРЕЊЕ НА МИГРАНТИ ПО КОПНЕН, ВОДЕН ИЛИ ВОЗДУШЕН ПАТ, со кој се дополнува Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал

Преамбула

Државите Страни на овој Протокол,

Декларирајќи дека ефикасното делување за превенција и борба против криумчарењето на мигранти по копнен, воден или воздушен пат бара сеопфатен меѓународен пристап, вклучувајќи и соработка, размена на податоци и други соодветни мерки, вклучувајќи и социо-економски мерки, на национално, регионално и меѓународно ниво,

Потсетувајќи се на Резолуцијата 54/212 на Генералното Собрание од 22-ри Декември 1999 година, во која Собранието побара од Земјите Членки и системот на Обединети Нации да се заземат за зајакнување на меѓународната соработка на полето на меѓународната миграција и развој со цел да се опфатат корените на миграцијата, особено оние причини кои се сврзани со сиромаштијата, како и до крај да се искористат предностите на меѓународната миграција за оние кои се засегнати, како и ги охрабри соодветните меѓурегионални, регионални и подрегионални механизми во натамошното третирање на прашањето на миграцијата и развојот,

Уверени во постоењето на потреба од обезбедување хуман третман на мигрантите и целосна заштита на нивните права,

Имајќи го во вид фактот дека, и покрај работата што е направена во останатите меѓународни форуми, не постои универзален инструмент кој ги третира сите аспекти на криумчарењето на мигранти и другите сродни прашања,

Загрижени за значителниот пораст на активностите на организираните криминални групи во криумчарењето на мигранти и други сродни криминални дејствија определени со овој Протокол, кои нанесуваат огромна штета на Државите кои се засегнати,

Загрижени, исто така, од фактот што криумчарењето на мигранти може да ги загрози животите или безбедноста на засегнатите мигранти,

Потсетувајќи се на Резолуцијата 53/111 на Генералното Собрание од 9-ти Декември 1998 година, во која Собранието одлучи да востанови меѓувладин ad hoc комитет на неопределено време, со цел да се елаборира една сеопфатна меѓународна Конвенција против транснационалниот организиран криминал и да се разговара за елаборирање, интер алиа, на еден меѓународен инструмент кој ќе го

третира нелегалното тргување со мигранти и нивното криумчарење, меѓу другото и по воден пат,

Уверени дека дополнувањето на Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал со еден меѓународен инструмент против криумчарењето на мигранти по копнен, воден и воздушен пат, ќе биде корисно за превенција и борба против таквиот криминал,

Се договорија за следново:

I. Општи одредби

Член 1

Однос со Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал

1. Со овој Протокол се дополнува Конвенцијата на Обединетите Нации против транснационалниот организиран криминал. Истиот ќе се толкува заедно со Конвенцијата.
2. Одредбите од Конвенцијата, ќе имаат важност, мутатис мутандис, и за овој Протокол, освен ако овде поинаку не се предвидува.
3. Казнените дела утврдени согласно член 6 од овој Протокол ќе се сметаат за казнени дела утврдени согласно Конвенцијата.

Член 2

Утврдување на целите

Цел на овој Протокол е превенција и борба против криумчарењето на мигранти, како и унапредување на соработката помеѓу државите членки за таа цел, истовремено штитејќи ги правата на криумчарените мигранти.

Член 3

Употреба на поими

За потребите на овој Протокол:

(а) Поимот “криумчарење на мигранти” значи обезбедување на нелегален влез на едно лице во држава членка каде тоа лице не е државјанин ниту има постојан престој, со цел на непосреден или посреден начин да се прибави финансиска или друга материјална корист;

(b) Поимот “нелегален влез” значи минување на граници без почитување на потребните услови за легален влез во државата во која се влегува;

(c) Поимот “лажна патна или лична исправа” значи секаква патна или лична исправа:

(i) Која е лажно направена или изменета на некаков материјален начин од страна на било кого освен од лицето или органот кој е законски овластен да ја изготвува или издава патната или лична исправа во име на државата; или

(ii) Која е издадена на несоодветен начин или прибавена со лажно прикажување, корупција или принуда или на друг незаконит начин; или

(iii) Која се употребува од секое друго лице освен лицето кое е нејзин законски држател;

(d) Поимот “пловен објект” значи секаков вид на пловило, вклучувајќи и безпотисен пловен објект или хидро-авиони, кои се користат или може да се користат како превозно средство по воден пат, освен воен брод, помошен или друг пловен објект на воената морнарица кој се наоѓа во сопственост или под раководење на Влада и во моментот се користи единствено за владини некомерцијални потреби.

Член 4

Рамка на апликација

Овој Протокол, освен ако поинаку не е предвидено со истиот, ќе се однесува на превенција, истражување и гонење на казнените дела утврдени согласно член 6 од овој Протокол, кога таквите дела се транснационални по природа и вклучуваат организирана криминална група, како и на заштита на лицата кои биле предмет на таквите дела.

Член 5

Кривична одговорност на мигрантите

Мигрантите нема да бидат подложени на кривичен прогон согласно овој Протокол од причина што биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол.

Член 6

Криминализација

1. Секоја држава членка ќе усвои таква законска регулатива или други мерки кои ќе бидат потребни за да се востановат како казнени дела следните дејствија, кога тие се сторени во меѓународни рамки и заради непосредно или посредно прибавување на финансиска или друга материјална корист:

- (a) Криумчарење на мигранти;
- (b) Кога дејствијата се сторени со цел за овозможување на криумчарење на мигранти;
- (i) Произведување на лажна патна или лична исправа;
- (ii) Набавување, обезбедување или поседување на таква исправа;

(c) Овозможување на лице кое нема државјанство или постојан престој да остане во државата за која станува збор без да ги исполнува потребните услови за останување во таа држава на начин споменат во точка (б) од овој став или на друг нелегален начин.

2. Секоја држава членка ќе усвои и таква законска регулатива или други мерки кои ќе бидат потребни за да востанови како казнени дела:

(a) Согласно основите принципи на својот правен систем, секој обид за сторување на казнено дело утврдено согласно став 1 од овој член;

(b) Учество како соученик во казнено дело утврдено согласно став 1 (a), (б) (и) или (ц) од овој член и, согласно основите принципи на својот правен систем, учеството како соучесник во казнено дело утврдено согласно став 1 (б) (и) од овој член;

(c) Организирање или насочување на други лица во сторување на казнено дело утврдено согласно став 1 од овој член.

3. Секоја држава членка ќе усвои таква законска регулатива или други мерки кои ќе бидат потребни за да се востановат како отежнувачки околности за казнените дела утврдени согласно став 1 (a), (б) (и) и (ц) од овој член и, согласно основите принципи на својот правен систем, за казнените дела утврдени согласно став 2 (б) и (ц) од овој член, оние околности кои:

(a) Ги загрозуваат или е веројатно дека ќе ги загрозат животите или безбедноста на засегнатите мигранти; или

(b) Кои претпоставуваат нечовечко или понижувачко постапување, вклучувајќи експлоатација на таквите мигранти.

4. Овој Протокол со ништо нема да попречува една држава членка да преземе мерки против лице чие постапување претставува казнено дело според нејзиното домашно право.

II. Криумчарење на мигранти по воден пат

Член 7 Соработка

Државите членки ќе соработуваат до највисок можен степен заради превенција и сузбивање на криумчарењето на мигранти по воден пат, во согласност со меѓународното поморско право.

Член 8 Мерки против криумчарењето на мигранти по воден пат

1. Држава членка, која има разумни основи за сомневање дека некој пловен објект, кој го вее нејзиното знаме или се прикажува како да е регистриран во таа држава, или кој нема национална ознака, или пак, иако вее туѓо знаме или одбива да го покаже знамето, всушност е со национална ознака на државата членка за која станува збор и се занимава со криумчарење на мигранти по воден пат, може да побара помош од друга држава членка во спречување на употребата на пловниот објект за таа намена. Државите членки на кои им е упатено такво барање ќе дадат таква асистенција до степен што им го овозможуваат нивните расположливи средства.

2. Државата членка која има разумни основи да се сомнева дека некој пловен објект кој има право на слободна навигација согласно меѓународното поморско право и вее знаме или истакнува знаци на регистрација на друга држава членка, се занимава со криумчарење на мигранти по воден пат, може да го забележи знамето на државата, да побара потврда за регистрацијата и, доколку биде потврдено, да побара овластување од државата чие знаме се вее за преземање на соодветни мерки спрема тој пловен објект. Државата чие знаме се вее може да ја овласти државата барател, интер алиа:

- (a) Да се качи на пловниот објект;
- (b) Да изврши претрес на пловниот објект; и
- (c) Доколку бидат откриени докази дека пловниот објект е вклучен во криумчарење на мигранти по воден пат, да преземе соодветни мерки кон пловниот

објект и лицата и товарот кои се наоѓаат на него, согласно овластувањето издадено од државата чие знаме се вее.

3. Држава членка која презела каква и да е мерка согласно став 2 од овој член, веднаш ќе ја извести заинтересираната држава чие знаме се вее за резултатите од таквата мерка.

4. Секоја држава членка експедитивно ќе одговори на барањето на друга држава членка да се утврди дали некој пловен објект, кој се прикажува како регистриран во таа држава или вее нејзино знаме, има право на тоа, како и да побара да добие овластување согласно став 2 од овој член.

5. Секоја држава чие знаме се вее, во склад со член 7 од овој Протокол, може да одлучи давањето на овластување да е предмет на услови кои ќе бидат договорени меѓу неа и државата барател, вклучувајќи и услови кои се однесуваат на одговорноста и на обемот на мерки што треба да се преземат. Држава членка нема да презема дополнителни мерки без даденото овластување од државата чие знаме се вее, освен оние мерки кои се неопходни за отстранување на непосредна опасност по животите на лица или пак мерки кои извираат од соодветни билатерални или мултилатерални договори.

6. Секоја држава членка ќе одреди орган или, каде тоа е неопходно, повеќе органи за прием и одговарање на барањата за помош, за потврдување на регистрација или правото на пловен објект да го вее нејзиното знаме, како и за издавање овластувања заради преземање соодветни мерки. Во рок од еден месец од одредувањето на органите, за тоа ќе бидат известени сите останати држави членки преку Генералниот Секретар.

7. Секоја држава членка која има разумни основи да се сомнева дека некој пловен објект е вклучен во криумчарење на мигранти по воден пат и нема националност или може да биде асимилиран од друг пловен објект без национална припадност, може да влезе и да изврши претрес на пловниот објект. Доколку бидат откриени докази со кои се потврдуваат сомневањата, истата држава членка ќе преземе соодветни мерки согласно домашното и меѓународното право.

Член 9

Клаузули за заштита

1. Кога една држава членка презема мерки кон пловен објект согласно член 8 од овој Протокол, истата:

(a) Ќе обезбеди безбеден и хуман третман на лицата кои се наоѓаат на пловниот објект;

(b) Ќе води должна грижа за потребата да се избегне загрозување на безбедноста на пловниот објект или неговиот товар;

(c) Ќе води должна грижа за потребата да не се повлијае на комерцијалните и правни интереси на државата чие знаме се вее или на било која друга заинтересирана држава;

(d) Ќе обезбеди, во рамки на можностите, секоја мерка што ќе се преземе кон пловниот објект да биде еколошки издржана.

2. Во случај кога немало основ за мерките што биле преземени согласно член 8 од овој Протокол, на пловниот објект ќе му се надомести загубата или штетата што истиот ја претрпел, под услов пловниот објект да не сторил какво и да е дејствие што ги оправдува преземените мерки.

3. Мерките кои се преземени, усвоени или спроведени согласно оваа глава, треба да водат должна грижа за потребата да не се попречи или влијае:

(a) На правата и обврските и на јурисдикцијата на крајбрежните држави согласно меѓународното поморско право; или

(b) На надлежноста на државата чие знаме се вее да применува своја јурисдикција и контрола врз административните, технички и социјални прашања сврзани со пловниот објект.

4. Секоја мерка која е преземена во водите согласно овој дел, ќе се спроведува единствено од страна на воени бродови или воени воздухоплови, или од страна на други бродови или воздухоплови кои се јасно обележани и препознатливи како бродови или воздухоплови кои се во владина служба и се овластени за таква намена.

III. Превенција, соработка и други мерки

Член 10 Информирање

1. Без да се засегнат одредбите од член 27 и 28 од Конвенцијата, државите членки, а особено оние кои имаат заеднички граници или оние што се наоѓаат на

патиштата по кои се одвива криумчарење на мигранти, согласно нивните домашни законодавства, а заради постигнување на целите на овој Протокол, меѓу себе ќе разменуваат релевантни податоци за прашања како што се:

(a) Места на качување на пловните објекти и нивни дестинации, како и патишта, превозници и превозни средства, за кои е познато или постојат сомневања дека се користат од страна на организирани криминални групи кои се занимаваат со дејствија опишани во член 6 од овој Протокол;

(b) Идентитет и методи на организациите или организираниите криминални групи, за кои е познато или постојат сомневања дека се занимаваат со дејствија опишани во член 6 од овој Протокол;

(c) Веродостојност и правилна форма на патните исправи што ги издава една држава членка, како и случаи на кражба или злоупотреба на бланко патни или лични исправи;

(d) Средства и методи на прикривање и превезување на лица, незаконито изменување, репродуцирање или прибавување или друг начин на злоупотреба на патни или лични исправи, што се користат во извршување дејствија опишани во член 6 од овој Протокол и начини на нивно откривање;

(e) Законодавни искуства и пракса како и мерки за превенција и борба против дејствија какви што се опишани во член 6 од овој Протокол; и

(f) Научни и технолошки податоци кои се корисни за полицијата (лањ енфорцемент), со цел меѓусебно да се зајакне способноста за превенција, откривање и истражување на дејствија какви што се опишани во член 6 од овој Протокол и гонење на сторителите.

2. Држава членка која ќе добие податок, ќе постапува по секое барање на државата членка која го пренела тој податок, со кое барање се поставува ограничување во поглед на употребата на податокот.

Член 11 *Гранични мерки*

1. Без да бидат засегнати меѓународните обврски за слободен протек на лица, државите членки, до најголем можен степен, ќе ја зајакнат онаа гранична контрола која е потребна за да се спречи или открие криумчарењето на мигранти.

2. Секоја држава членка ќе усвои законски или други соодветни мерки за, во најголема можна мерка, да се спречи користењето на превозните средства, со кои работат комерцијалните превозници, за сторување на казнени дела утврдени согласно член 6, став 1 (a) од овој Протокол.

3. Онаму каде тоа е соодветно, и без да се влијае на важечките меѓународни конвенции, таквите мерки ќе вклучуваат и воведување на обврска за комерцијалните превозници, како и превозните компании или сопствениците или операторите на било кое превозно средство, за истите да потврдат дека сите патници поседуваат патни исправи неопходни за влегување во државата каде се упатуваат.

4. Секоја држава членка ќе ги преземе неопходните мерки, согласно домашното право, за пропишување на санкции во случај на прекршување на обврската утврдена во став 3 од овој член.

5. Секоја држава членка ќе ја разгледа можноста за преземање мерки кои, согласно домашното право, овозможуваат да не се дозволи влез или да се отповика издадена виза на лица кои се вмешани во сторувањето на казнени дела утврдени согласно овој Протокол.

6. Без да се влијае на член 27 од Конвенцијата, државите членки ќе ја разгледаат можноста за зајакнување на соработката меѓу агенциите за гранична контрола, интер алиа, по пат на воспоставување и одржување на директни канали на комуникација.

Член 12

Сигурност и проверка на исправи

Секоја држава членка ќе преземе такви мерки што ќе бидат неопходни, а во рамки на расположливите можности:

(а) Да се обезбеди дека патните или личните исправи кои се издадени од нејзина страна се со таков квалитет што не можат лесно да бидат злоупотребени ниту можат лесно да бидат фалсификувани или противзаконито изменети, умножени или издадени; и

(б) Да се обезбеди интегритетот и сигурноста на патните или лични исправи издадени од самата држава членка или во нејзино име, како и да се спречи нивно противзаконско создавање, издавање и употреба.

Член 13

Законитост и валидност на исправите

По барање на друга држава членка, секоја држава членка, согласно своето домашно право, во разумен рок ќе ја провери законитоста и валидноста на патните или лични исправи кои се издадени или наводно се издадени во нејзино име, а за

кои постои сомневање дека се користат за дејствија опишани во член 6 од овој Протокол.

Член 14

Обука и техничка соработка

1. Државите членки ќе обезбедат или ќе ја зајакнат обуката на службените лица за имиграција или други надлежни службени лица за превенција на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол како и во насока на хуманост во постапувањето со мигранти кои биле предмет на такви дејствија, истовремено почитувајќи ги нивните права на начин предвиден во овој Протокол.

2. Државите членки на соодветен начин ќе соработуваат меѓу себе како и со надлжени меѓународни организации, невладини организации, други релевантни организации и други субјекти на граѓанското општество, за да обезбедат соодветна обука на кадри на нивните територии заради превенција и борба против дејствија опишани во член 6 од овој Протокол и искоренување на истите, како и заради заштита на правата на мигрантите кои биле предмет на такви дејствија. Таквата обука ќе вклучува:

(a) Подобрување на сигурноста и квалитетот на патните исправи;

(b) Препознавање и откривање на лажните патни или лични исправи;

(c) Прибирање на криминални податоци, кои особено се однесуваат на идентификувањето на криминални групи за кои е познато или постојат сомневања дека се занимаваат со дејствија опишани во член 6 од овој Протокол, методите кои се користат за превоз на криумчарените мигранти, злоупотреба на патни или лични исправи заради дејствија опишани во член 6 од овој Протокол и начините на прикривање кои се користат во криумчарење на мигранти;

(d) Подобрување на постапките за откривање на лица кои биле криумчарени преку вообичаени и невообичаени места за влез и излез; и

(e) Хумано постапување со мигрантите и заштита на нивните права, според овој Протокол.

3. Државите членки, кои поседуваат соодветна стручност, ќе ја разгледаат можноста за давање техничка помош на државите кои често се појавуваат како земји од каде потекнуваат или каде транзитираат лица кои биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол. Државите членки ќе ги вложат сите напори да ги обезбедат потребните средства, како што се возила, компјутерски системи и “читачи” на документи, со цел за борба против дејствијата опишани во член 6.

Член 15

Други мерки на превенција

1. Секоја Држава членка ќе преземе мерки за да обезбеди давање или зајакнување на информативни програми за подигање на јавната свест за фактот дека дејствијата опишани во член 6 од овој Протокол претставуваат криминални дејствија кои често се извршуваат од страна на организирани криминални групи заради добивка и дека тоа претставува сериозна опасност за засегнатите мигранти.

2. Согласно член 31 од Конвенцијата, државите членки ќе соработуваат на полето на јавното информирање со цел да се спречи потенцијалните мигранти да станат жртви на организирани криминални групи.

3. Секоја држава членка на соодветен начин ќе унапредува или зајакнува развојни програми и соработка на национално, регионално и меѓународно ниво, имајќи ги во вид социо-економските реалности на миграцијата и посветувајќи особено внимание на економски и социјално чувствителните области, со цел да се совладуваат корените на социо-економските причини за појавата на криумчарење на мигранти, како што се сиромаштијата и неразвиеноста.

Член 16

Мерки за заштита и помош

1. Во спроведувањето на овој Протокол, секоја држава членка, согласно своите обврски според меѓународното право, ќе ги преземе сите соодветни мерки, вклучувајќи и донесување законска регулатива ако тоа е потребно, за зачувување и заштита на правата на лицата кои биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол согласно важечкото меѓународно право, а особено заштита на правото на живот и правото да не се биде предмет на измачување или друго сурово, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.

2. Секоја држава членка ќе преземе соодветни мерки за давање соодветна заштита на мигрантите од насилство на кое може да бидат подложени, било од страна на поединци или групи, од причина што биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол.

3. Секоја држава членка ќе укаже помош на мигрантите чии животи или безбедност се загрозени од причина што биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол.

4. Во примена на одредбите од овој член, државите членки ќе ги земат во вид посебните потреби на жените и децата.

5. Во случај на притворање на лице кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол, секоја држава членка ќе постапува согласно своите обврски од Виенската конвенција за конзуларни односи, каде што таа има важност,

вклучувајќи ја обврската за неодложно информирање на засегнатото лице околу одредбите кои се однесуваат на известување и комуникација со конзуларните службеници.

Член 17

Договори и аранжмани

Државите членки ќе ја разгледаат можноста за склучување на билатерални или регионални договори или оперативни аранжмани или спогодби со цел:

- (a) Воспоставување на најсоодветни и најефикасни мерки за превенција и борба против дејствија какви што се опишани во член 6 од овој Протокол; или
- (b) Зајакнување на одредбите од овој Протокол во меѓусебни рамки.

Член 18

Враќање на криумчарени мигранти

1. Секоја држава членка е согласна, без непотребно или неразумно одлагање, да го овозможи и прифати враќањето на лице кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол и кое е нејзин државјанин или има право на постојан престој на нејзината територија во моментот на враќање.

2. Секоја држава членка ќе ја разгледа можноста за овозможување и прифаќање на враќањето на лице кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол и кое, согласно нејзиното домашно право, има право на постојан престој на нејзина територија во моментот на влегување во државата каде е примено.

3. На барање на државата членка каде лицето е примено, државата членка од која тоа е побарано, без непотребно или неразумно одлагање ќе потврди дали лицето кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол е нејзин државјанин или има право на постојан престој на нејзина територија.

4. Со цел да се овозможи враќање на лице кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол и кое не поседува соодветна документација, државата членка, чиј државјанин е лицето или каде тоа имало право на постојан престој, на барање на државата членка каде лицето е прифатено, ќе се согласи да ја издаде потребната патна исправа или друго овластување со кое на лицето ќе му се овозможи да патува и повторно да влезе на нејзина територија.

5. Секоја држава членка која е вклучена во враќањето на лице кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол, ќе ги преземе сите

соодветни мерки за спроведување на враќањето на уреден начин, водејќи должна грижа за безбедноста и достоинството на лицето.

6. Државите членки можат да соработуваат со соодветни меѓународни организации во спроведувањето на овој член.

7. Овој член нема да влијае на било кое право што на лице кое било предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол, му е дадено согласно било кој домашен закон на државата членка каде лицето е прифатено.

8. Овој член нема да влијае на обврските преземени со било која друга важечка спогодба, билатерален или мултилатерален договор или било кој друг важечки оперативен аранжман, со кој во целост или делумно се уредува враќањето на лица кои биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол.

IV. Завршни одредби

Член 19

Клаузула за изземање

1. Овој Протокол со ништо нема да влијае на правата, обврските и одговорноста на Државите и поединците предвидени со меѓународното право, вклучувајќи го меѓународното хуманитарно право и меѓународното право за човекови права и, особено онаму каде има важност, на Конвенцијата од 1951 година и Протоколот од 1967 година, кои се однесуваат на Статусот на Бегалците и принципот “нон-рефоулмент”, како што е предвидено во истите.

2. Мерките утврдени со овој Протокол ќе се толкуваат и применуваат на начин кој нема да биде дискриминирачки за лицата врз основа на тоа што тие биле предмет на дејствија опишани во член 6 од овој Протокол. Толкувањето и примената на овие мерки ќе биде во согласност со меѓународно признатите принципи на недискриминација.

Член 20

Решавање на спорови

1. Државите членки ќе настојуваат по пат на преговори да ги решаваат спорите кои се однесуваат на толкување или примена на овој Протокол.

2. Секој спор меѓу две или повеќе држави членки кој се однесува на толкување или примена на овој Протокол, а кој не може да се реши по пат на преговори во разумен временски период, на барање на една од овие држави членки ќе се стави пред арбитража. Доколку, во рок од шест месеци од денот на барањето за арбитража, овие држави членки не се во состојба да се договорат околу

организирањето на арбитражата, секоја од овие држави членки може да го упати спорот до Меѓународниот суд на правдата со барање согласно Статутот на Судот.

3. Секоја држава членка, во моментот на потпишување, ратификување, прифаќање, потврдување или пристапување кон овој Протокол, може да изјави дека не се смета за обврзана според став 2 од овој член. Останатите држави членки нема да бидат обврзани според став 2 од овој член кон онаа држава членка која ставила таква резерва.

4. Секоја држава членка, која ставила резерва согласно став 3 од овој член, во секое време може да ја повлече таа резерва со известување до Генералниот Секретар на Обединетите Нации.

Член 21

Потпишување, ратификување, прифаќање, одобрување или пристапување

1. Овој Протокол ќе биде отворен за потпишување за сите држави почнувајќи од 12-ти до 15-ти Декември 2000 година во Палермо, Италија, и потоа во седиштето на Обединетите Нации во Њујорк до 12-ти Декември 2002 година.

2. Овој Протокол ќе биде исто така отворен за потпишување од страна на организациите на регионалните економски интеграции, под услов барем една држава членка на таквата организација да го потпишала овој Протокол согласно став 1 од овој член.

3. Овој Протокол е предмет на ратификација, прифаќање или одобрување. Инструментите за ратификација, прифаќање или одобрување ќе се депонираат кај Генералниот Секретар на Обединетите Нации. Секоја организација на регионална економска интеграција може да депонира свој инструмент за ратификација, прифаќање или одобрување доколку барем една нејзина држава членка го сторила истото. Во тој инструмент на ратификација, прифаќање или одобрување, таквата организација ќе го изрази степенот на својата надлежност во поглед на прашањата регулирани со овој Протокол. Таквата организација, исто така, ќе го извести депозиторот за било каква релевантна промена на степенот на својата надлежност.

4. Кон овој Протокол може да пристапи било која држава или организација на регионална економска интеграција чија најмалку една држава членка веќе е Страна на овој Протокол. Инструментите за пристапување ќе се депонираат кај Генералниот Секретар на Обединетите Нации. Во моментот на пристапување, секоја организација на регионална економска интеграција ќе го изрази степенот на својата надлежност во поглед на прашањата регулирани со овој Протокол. Таквата организација, исто така, ќе го извести депозиторот за било каква релевантна промена на степенот на својата надлежност.

Член 22
Стапување на сила

1. Овој Протокол ќе стапи на сила на деведесеттиот ден од датумот на депонирање на четириесеттиот инструмент за ратификација, прифаќање, одобрување или пристапување, освен што нема да стапи на сила пред стапувањето на сила на Конвенцијата. За потребите на овој став, секој инструмент кој е депониран од организација на регионална економска интеграција нема да се смета како дополнителен покрај оние депонирани од страна на државите членки на таквата организација.

2. За секоја држава или организација на регионална економска интеграција, која го ратификува, прифаќа, одобрува или пристапува кон овој Протокол по депонирањето на четириесеттиот инструмент со такво дејство, овој Протокол ќе стапи на сила на триесеттиот ден од денот кога државата или организацијата ќе го депонира соодветниот инструмент или на датумот кога овој Протокол ќе стапи на сила согласно став 1 од овој член, зависно кој од двата моменти ќе настапи последен.

Член 23
Изменување

1. По истекот на пет години од стапување на сила на овој Протокол, секоја држава членка во овој Протокол може да предложи негова измена и истата да ја поднесе кај Генералниот Секретар на Обединетите Нации, кој потоа ќе ја достави предложената измена до државите членки и до Конференцијата на Страните на Конвенцијата заради разгледување и одлучување по предлогот. Државите членки на овој Протокол при состанувањето на Конференцијата на Страните ќе ги вложат сите напори за постигнување консензус за секоја измена. Доколку се исцрпени сите можности за консензус а не е постигнат договор, таквата измена, како последна можност, ќе треба да се усвои со двотретинско мнозинство од гласовите на државите членки на овој Протокол кои се присутни и гласаат на состанокот на Конференцијата на Страните.

2. Организациите за регионална економска интеграција, за оние прашања кои се во нивна надлежност, ќе го користат правото на глас согласно овој член, со број на гласови кој е еднаков на бројот на нивните држави членки кои се Страни на овој Протокол. Таквите организации нема да го користат правото на глас доколку нивните држави членки го користат своето право на глас и обратно.

3. Секоја измена што ќе се донесе согласно став 1 од овој член е предмет на ратификација, прифаќање или одобрување од државите членки.

4. Секоја измена донесена согласно став 1 од овој член ќе стапи на сила во однос на една држава членка по истекот на деведесет дена од денот на депонирање на инструментот за ратификација, прифаќање или одобрување на таквата измена, кај Генералниот Секретар на Обединетите Нации.

5. Кога измената стапува на сила, таа ќе стане обврзувачка за оние држави членки кои ја изразиле својата согласност да бидат обврзани со истата. Другите држави членки и натаму ќе бидат обврзани согласно одредбите на овој Протокол и било кои претходни измени што тие ги ратификувале, прифатиле или одобриле.

Член 24

Отказ

1. Секоја држава членка може да го откаже овој Протокол по пат на писмено известување до Генералниот Секретар на Обединетите Нации. Таквиот отказ ќе стапи на сила по истекот на една година од денот на приемот на известувањето од страна на Генералниот Секретар.

2. Една организација на регионална економска интеграција престанува да биде Страна на овој Протокол доколку сите држави кои се нејзини членки дадат отказ од истиот.

Член 24

Депозитор и јазици

1. Генералниот Секретар на Обединетите Нации се одредува за депозитор за овој Протокол.

2. Оригиналот од овој Протокол, од кој текстовите на арапски, кинески, англиски, француски, руски и шпански јазик се подеднакво веродостојни, се депонира кај Генералниот Секретар на Обединетите Нации.

ВО ЗНАК НА ПОТВРДА НА СЕТО НАВЕДЕНО, долупотпишаните полномошници, соодветно овластени за таа цел, го потпишаа овој Протокол.
